

[Udenrigsministeren.]

det spørgsmål, om vi overhovedet burde være gået ind på at forhandle med Tyskland om en erstatningsordning.

Efter regeringens opfattelse måtte dette spørgsmål besvares bekræftende bl. a. i betragtning af det meget stærke ønske om optagelse af erstatningsforhandlinger, der i de senere år har været fremsat af Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske Fanger, der repræsenterer størstedelen af de danske fangeorganisationer.

Der var for regeringen ingen tvivl om, at Danmark i så henseende måtte deltage i de fælles bestræbelser om erstatning, der blev foretaget af de syv andre vesteuropæiske lande, der var i en lignende situation som Danmark.

Som tidligere nævnt har Danmark altid over for Tyskland taget afstand fra den tanke, at erstatningen skulle have karakter af en velgørenhedsforanstaltning, og tværtimod understreget dens pligtmæssige karakter.

Selve den omstændighed, at den tyske regering har indladt sig i forhandlinger med en række lande om disse spørgsmål, og at den med nogle lande får afsluttet erstatningsoverenskomster, må ses som udtryk for en moralsk forpligtelse til at yde en i hvert fald symbolsk erstatning. Denne opfattelse stemmer i øvrigt også med officielle tyske udtalelser om, at de uhørte forbrydelser, der i det tyske folks navn er begået af nazismen, forpligter til moralsk og materiel erstatning. Nu da overenskomsten foreligger, er der naturligvis ikke tvivl om, at Forbundsrepublikken Tyskland har påtaget sig en egentlig erstatningspligt.

Man har hæftet sig ved, at overenskomsten kun omfatter erstatning til personer, der har været forfulgt som følge af deres race, tro og verdensanskuelse, samt sådanne personers efterladte. Det siges altså ikke udtrykkeligt, at medlemmer af frihedsbevægelsen kan få erstatning. Regeringen mener imidlertid, at det vigtige er, at vi på dansk side er fuldstændig frit stillet ved fordelingen af beløbet. Med hensyn til erstatningsbeløbets størrelse, 16 mill. DM, kan man sige, at dette beløb — eller for den sags skyld et hvilket som helst beløb — ikke kan dække de legemlige og sjælelige lidelser, ofrene for nazismen har udstået. Vi må der-

for opfatte erstatningen som en symbolsk godtgørelse, men beløbet blev dog heldigvis så stort, at erstatningen for mange også kan få praktisk betydning. Efter de danske myndigheders og de tidligere nævnte fangeorganisationers bestemte opfattelse udgør de 16 mill. DM maksimum af, hvad vi kunne opnå. Dette erstatningsbeløb står endvidere som omtalt i rimeligt forhold til det erstatningsbeløb, som Norge har opnået.

Regeringen er af den opfattelse, at der med den foreliggende overenskomst er tilvejebragt en efter omstændighederne acceptabel løsning af et problem, som hidtil har belastet bestræbelserne for at genoprette et godt forhold mellem Danmark og vort sydlige naboland. Vi må betragte erstatningen, som nu ydes Danmark, som et udtryk for det demokratiske Tysklands vilje til at råde bod på det nationalsocialistiske styres misgerninger, ikke for at disse skal glemmes, thi de kan og bør ikke glemmes, men for at fastslå, at der nu er opstået et andet Tyskland. I det europæiske samarbejdes interesse bør Danmark påskønne den gode vilje.“

Idet jeg henviser til de her citerede udtalelser af udenrigsminister Krag, skal jeg hermed anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Finansministeren (Kampmann): I tilknytning til det af udenrigsministeren fremsatte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konventionen om oprettelse af Den europæiske Frihandels-sammenslutning m. m. skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i toldloven og forslag til lov om ændringer i og tilføjelser til lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m.*

Det foreliggende forslag til lov om ændringer i toldloven har ligesom det toldlovsforslag, jeg fremsatte den 10. november i fjor; sin baggrund i den forventede oprettelse af frihandelssammenslutningen.

Ved det nu fremsatte toldlovsforslag, hvis nære sammenhæng med det tidligere fremsatte er kommet til udtryk på den måde, at den 1. marts 1960 er fastsat som ikrafttrædelsesdato i begge forslag, søges tilvejebragt den lovmæssige ramme for den toldafvikling, som skal iværksættes over for indførslen fra de øvrige i frihandelssammenslutningen deltagende lande. Den første